

Література

1. Основні засади впровадження моделі «зеленої» економіки в Україні : навч. посіб. / Т.П. Галушкіна, Л.А. Мусіна, В.Г. Потапенко та ін. ; за наук. ред. Т.П. Галушкіної. К. : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 154 с. (Бібліотека екологічних знань)
2. Agora Energiewende. The German Energy Transition: Key Elements and the Way Ahead (Німецький енергетичний перехід: ключові елементи та подальший шлях) : [Policy Paper]. Berlin, 2024. URL: <https://www.agora-energiewende.org/about-us/the-german-energiewende/how-is-germany-transforming-its-energy-system>
3. IRENA (International Renewable Energy Agency). World Energy Transitions Outlook (Світовий огляд енергетичних переходів) : [Report]. Abu Dhabi, 2024. URL: <https://www.irena.org/Publications/2024/Nov/World-Energy-Transitions-Outlook-2024>
4. UNEP (United Nations Environment Programme). Green Economy Initiative Reports (Доповіді Ініціативи «Зелена економіка») : [Report Series]. New York, 2024. URL: <https://www.unep.org/resources/annual-report-2024>

УДК 330.341.1:330.15

Святослав ЯСТРЕМСЬКИЙ, студент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

Науковий керівник: Андрій КРУПКА, канд. екон. наук, доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ НА ЗАСАДАХ КОНЦЕПЦІЇ «ЗЕЛЕНОЇ» ЕКОНОМІКИ

Sviatoslav YASTREMSKYI, Student

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

Scientific advisor: Andrii KRUPKA, Ph.D. in Economics, Assoc. Prof.,

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

DIRECTIONS OF TRANSFORMATION OF THE NATURE MANAGEMENT SYSTEM BASED ON THE CONCEPT OF «GREEN» ECONOMY

Для кращого розуміння потенціалу та перспективи «зеленої» економіки доцільно звернутися до історичного аналізу трансформації системи природокористування та інноваційних хвиль, які вплинули на економічні моделі минулої епохи. Інноваційні хвилі демонструють, як змінювалися економічні системи, пристосовуючись під нові технологічні можливості та світоглядні зміни, що врешті-решт створило передумови для розквіту сучасної «зеленої» трансформації.

Аналіз теоретичних досліджень щодо трансформації ресурсної бази економічного розвитку суспільства доводить взаємопов'язаність рівня антропогенної трансформації природних умов, які за наявної технологічної бази вважаються ресурсами, із світосприйняттям людиною себе як частини природи або відокремленням природи як зовнішньої сили. Саме цей чинник формує рівень економічної безпеки глобальних і державних систем природокористування [1-3].

Аналіз трансформацій систем природокористування дозволяє визначити ключові тенденції перемін системи природокористування відповідно до інноваційних хвиль (Рис. 1.).

Перша інноваційна хвиля, що відбулася в 1785 році, принесла з собою використання заліза, водяного двигуна, механізацію та комерціалізацію. Цей етап був пов'язаний із переходом від аграрного до індустріального суспільства, масовим використанням вугілля та пізніше нафти, що призвело до значного забруднення навколишнього середовища. Стрімкий розвиток промисловості та транспорту викликав викиди парникових газів і смогу, що сформувало основу для розвитку екологічних рухів.

Друга хвиля середини XIX сторіччя характеризувалася впровадженням парового двигуна, залізниці, сталеваріння та виробництва текстилю. Розвиток нафти, газу, атомної енергії та хімічної промисловості, разом із зростанням споживання природних ресурсів, ще більше згодом погіршить екологічну проблему.

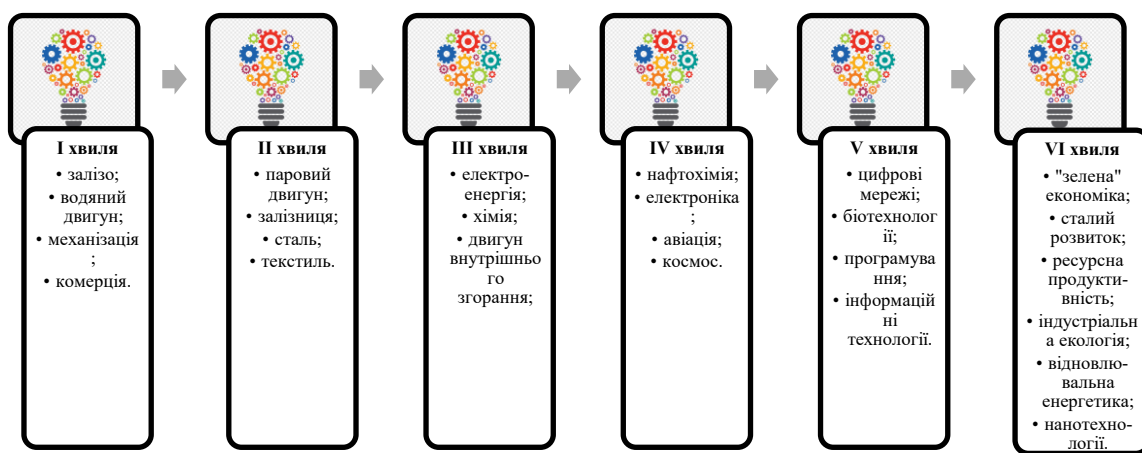

Рис. 1. Напрями трансформації системи природокористування на засадах концепції «зеленої» економіки відповідно до інноваційних хвиль [1]

Наступна хвиля початку XX століття була спричинена впровадженням таких інноваційних винаходів як електроенергія, хімія та двигун внутрішнього згорання. Трансформація системи природокористування XX століття була спричинена впровадженням нафтохімії, електроніки, авіації та освоєнням космосу.

П'ята інноваційна хвиля кінця XX століття є інформаційною, що пов'язано з розвитком цифрових мереж, біотехнологій, програмування та інформаційних технологій.

Таким чином, шоста інноваційна хвиля, яка сьогодні набуває форми «зеленої» хвилі, шукає нові напрями економічного розвитку, які базуються на стійкості, ресурсозбереженні та екологічній відповідальності. Її ключовими характеристиками є зростання продуктивності ресурсів, розвиток «зеленої» хімії, відновлюваної енергетики та індустриальної екології.

Література

1. Мельник, Л. Г. «Зелена» економіка (Досвід ЄС і практика України у світлі III і IV промислових революцій) : підручник. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 463 с.
2. Pearce, D., Markandya, A., & Barbier, E. Blueprint for a Green Economy. London: Earthscan, 1989.
3. Мусіна, Л. А., & Кваша, Т. К. Інновації та технології для розвитку зеленої ресурсоефективної економіки України. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання розвитку науки та практики, 2019, № 11 (44), С. 3-14